

Szarvas Nóra*

Zöld jelzés a bankoknak az infrastruktúra támogatására

Tőkekedvezményt léptetett életbe az EU a közszolgáltatásokhoz kötődő infrastruktúrák zöld finanszírozását felvállaló bankoknak június végétől. Ha a finanszírozott projekt nem felel meg a fenntarthatósági követelményeknek, a szabályozói kedvezmény fejében a hitelintézet módosíthatja a feltételeket (elvárva a negatív környezeti hatások kiküszöbölését) vagy akár el is állhat a hitelszerződéstől.

A fenntartható és klímabarát beruházások felfutásához a bankok ösztönzése is kulcsfontosságú. Az MNB ez évtől a prudenciális tőkekövetelményeken keresztül kedvezményt biztosít a zöld lakáscélú hitelezésre. A fenntartható beruházások finanszírozásának elősegítésére most egy újabb kedvezmény jelenik meg: az európai uniós jogalkotás révén 2020. június végétől elérhető az alapvető közszolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúrák finanszírozásának tőkekedvezménye is.

Az Infrastruktúra Támogató Faktor részletes feltételeit (ITF) az Európai Parlament és Tanács 575/2013/EU rendelete (CRR) határozza meg. Az ITF a gyakorlatban egy 0,75-szörös szorzótényezőt jelent, ami a banki hitelkockázati tőkekövetelményekre alkalmazható egyes infrastruktúra jellegű finanszírozási ügyletek esetében. Az alkalmazás részletes feltételeiről az Európai Parlament és Tanács (EU) 2019/876 rendelete rendelkezik. A rendelet azonnali hatállyal alkalmazható a hazai bankok által is, ezért érdemes alaposan megismerni a feltételeket.

Hitelek a köz szolgálatában

Az ITF jelentős kedvezményt biztosít, azonban ehhez számos feltételt kell a bankoknak teljesíteniük. Az érintett hitelnek a vállalati vagy specializált, projekthitelezési kategóriába kell tartoznia, és a követelésnek valamilyen alapvető közszolgáltatáshoz szükséges kapcsolódnia. Más szóval, olyan szervezettel szembeni követelések tartozhatnak ide, melyek valamilyen közszolgáltatást biztosító létesítményeket, rendszereket, hálózatokat működtetnek vagy finanszíroznak. Ilyenek lehetnek például energiatermelő vagy energiahatékony-ságot elősegítő eszközök, energiaelosztó és közműszolgáltatási infrastruktúrák.

A szabályozás számos olyan kritériumot is meghatároz, ami kiszámítható működést, alacsony hitelkockázatot vár el. Ilyen például, hogy a visszafizetés forrásának legalább kétharmad részben a finanszírozott eszközök által termelt bevételből, illetve központi vagy helyi kormányzat, központi bank vagy egyéb közszektorbeli szervezet által nyújtott támogatásból kell származnia. A szabályozás elvárása tehát olyan előrejelezhető pénzáramlás, ami a kölcsön futamideje alatt kiszámítható és az összes kölcsöntörlesztést fedezi.

További feltétel, hogy a hitelkonstrukció szerződéses kikötései és biztosítékai teremtsék meg a hitelezői kontrollt a projekt bevételei és eszközei felett, valamint biztosítsanak megfelelő tartalékokat a projekt kivitelezésére és működésére. Ez jelentheti például, hogy a projekt megfelelő kivitelezését a projektengedélyek és szerződések biztosítják, valamint, hogy a hitel- és projektszerződések megfelelő működési és adósságszolgálati tartalékokat biztosítanak mind a kivitelezés, mind a működés időszakában. A szabályozás a tőkebefektetővel, illetve a fővállalkozóval szemben is állít elvárásokat: sikeres infrastrukturális beruházási tapasztalatokkal, megfelelő pénzügyi erővel (és kockázati minősítéssel) és szakértelemmel kell rendelkezniük.

A zöld feltétel

E követelmények elméletileg akár egy úgynevezett PPP-s, a köz- és a magánszféra együttműködésével létrejövő autópályaépítési konstrukcióra is vonatkozhatnak. Mégsem ezek finanszírozását célozza az új szabályozás. Az igazán újszerű, hogy az ITF alkalmazásának a fenntarthatóság is feltétele. A jogszabály szerint

a kötelezettnek meg kell vizsgálnia, hogy a finanszírozott eszközök hozzájárulnak-e különböző környezetvédelmi célkitűzésekhez. Ezeket egy másik, frissen elfogadott uniós rendelet, a [Taxonómia-szabályozás](#) határozza meg:

Ez utóbbival kapcsolatban a szabályozás szó szerint csak annyit követel meg, hogy a bank ellenőrizze, hogy a hitelfelvevő készített egy értékelést arról, hozzájárulnak-e a finanszírozni kívánt eszközök például a klímavédelemhez. Ez az ellenőrző rendelkezés viszont implicit módon azt a szabályozói elvárást is kifejezi, hogy ha egy adott projekt sérti a zöld célokat, akkor a bank megfelelő lépéseket tesz: eláll a kedvezményes hitelnyújtástól, vagy szerződéses feltételként írja elő a negatív hatások kiküszöbölését. Az MNB az ezzel kapcsolatos elvárásait ajánlásban fekteti majd le.

Hogyan segítheti a zöld hitelezést az ITF?

Az ITF csökkentheti az infrastrukturális beruházások finanszírozásának tőkekötségét, javíthatja a banki megtérüléseket, ezzel lehetővé teheti, hogy e beruházások alacsonyabb hitelarázást érjenek el. A rendeletben részletezett feltételek elsősorban jól strukturált, vállalati és projektfinanszírozási ügyletek esetében teljesíthetők. Ezek azok a hitelezési szegmensek, ahol a legnagyobb volumenű beruházások megvalósulnak, ezért az új rendelkezés érzékelhető hatással lehet a magyar beruházási aktivitás fenntartására, erősítésére.

A kedvezmény eredetileg csak 2021-től lépett volna életbe. Előrehozatalával az Európai Bizottság részben a pandémia által okozott kihívásokra reagált. Az időzítés célja a jelenlegi, kockázatokkal terhelt gazdasági helyzet kezelését, az abból történő kilábalást célzó eszköztár bővítése volt. Az Európai Unió a klímavédelmet, környezeti fenntarthatóságot már több éve zászlajára tűzte, és a fenntartható és klímatudatos beruházásoknak kulcsszerepet szán a COVID-19 válság kezelésében is. A várakozások szerint ez lehet az a gazdasági terület, ahol a beruházások tovább növekedhetnek a válság okozta veszteségek nélkül, továbbra is stabil, kiszámítható bevételeket és hozamokat biztosítva a befektetőknek és a finanszírozóknak.

Ennek szellemét tükrözi, hogy a rendelet az alkalmazhatóságot összeköti a fenntarthatósági és klímavédelmi célokkal, ezzel terelve a finanszírozókat a zöld beruházások irányába. Ezekre a beruházásokra vonatkozóan a tőkekövetelmény-kedvezmény a klímatudatossági és politikai érvek mellett objektív hitelkockázati érvekkel is indokolható. Ezek a projektek jellemzően jól kiszámítható, a gazdasági ciklustól független bevételi profillal rendelkeznek, erősen szabályozott piacokon, részletes és szigorú projektengedélyek és szerződések keretében valósulnak meg. A legtöbb beruházástípus áru-, illetve beszállítói kockázat nélkül (pl. megújuló energiatermelés), valamint értékesítési vagy vevőkockázat nélkül (pl. önfogyasztásos beruházások) működik.

Reményeink szerint az ITF hazánkban is elősegíti majd többek között a megújuló energiaprojektek, az energetikai infrastruktúra fenntartására vagy energiahatékonyság növelésére irányuló beruházások, valamint az önfogyasztásos energiahatékonysági beruházások finanszírozását. E projektek megvalósulásával

közelebb kerülünk a kitűzött klímavédelmi célok eléréséhez, és egy tiszta, fenntartható, környezetbarát Magyarország megteremtéséhez.

*A szerző az MNB Fenntartható pénzügyek főosztályának tanácsadója

„Szerkesztett formában megjelent a [portfolio.hu](https://www.portfolio.hu) oldalon 2020. július 16-án.”